

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 26 lutego 2026 r.

Poz. 969

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.23.2026.AJ WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 25 lutego 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

uchwały nr XXI/124/2026 Rady Miejskiej w Suchowoli z dnia 27 stycznia 2026 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego strażakom ratownikom i kandydatom na strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Suchowola, **w części dotyczącej:**

- § 1 pkt 1, w zakresie słów: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału”,
- § 1 pkt 2, w zakresie słów: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału”,
- § 1 pkt 3, w zakresie słów: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału”.

UZASADNIENIE

W dniu 27 stycznia 2026 r. Rada Miejska w Suchowoli podjęła uchwałę nr XXI/124/2026 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego strażakom ratownikom i kandydatom na strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Suchowola, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 30 stycznia 2026 i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 244), zwanej dalej „ustawą”, w związku z czym w dniu 17 lutego 2026 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Z kolei art. 15 ust. 1a ustawy stanowi, że ekwiwalent pieniężny otrzymują również kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy, oraz strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych.

Organ stanowiący gminy na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy jest zobowiązany do określenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego.

Ustawodawca, w art. 15 ust. 2 ustawy, upoważnił Radę do określenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego i jednocześnie uregulował sposób naliczania ekwiwalentu pieniężnego, postanawiając: „Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia.”

Z brzmienia art. 15 ust. 2 ustawy wyraźnie wynika, że omawiany ekwiwalent pieniężny (w przypadku uczestnictwa strażaka ratownika OSP w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu) ma być naliczany „za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej”.

Natomiast w § 1 pkt 1 i 2 uchwały Rada dokonała nieuprawnionej modyfikacji przepisu ustawowego ustalając wysokość ekwiwalentu przysługującego za uczestnictwo w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, ćwiczeniu lub szkoleniu za każdą rozpoczętą godzinę udziału. Takie działanie rady stanowi nieprawidłowe wykonanie upoważnienia ustawowego. Tego rodzaju regulacja prowadzi do niesłusznego zaniżenia świadczenia przysługującego strażakom ratownikom OSP z tytułu uczestnictwa ww. czynnościach, mających miejsce poza obszarem jednostki. Wobec powyższego, w ocenie organu nadzoru, wskazana wyżej regulacja uchwały stanowi modyfikację treści przepisu zawartego w akcie nadrzędnym, co z kolei powoduje istotne naruszenie prawa.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 14 czerwca 2022 r., sygn. akt II SA/Bk 324/22, wskazał: „Ponadto przepisy art. 15 ust. 1 i ust. 2 analizowanej ustawy uprawniają radę gminy (miasta) od ustalenia ekwiwalentu pieniężnego "naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej". W treści zaskarżonej uchwały przyznano natomiast ekwiwalent "za każdą rozpoczętą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej". Nie budzi zatem wątpliwości, że zaskarżona uchwała pozostaje w wyraźnej sprzeczności z zakresem regulacji przekazanej radom gmin (miast) na podstawie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych (ustawy kompetencyjnej), zmieniając wprowadzoną omówionym przepisem zasadę.

Podejmując akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny między tym aktem a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa. Naczelną zasadą prawa administracyjnego jest zakaz domniemania kompetencji, zaś normy kompetencyjne powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Jeżeli więc organ stanowiący wychodzi poza wytyczne zawarte w upoważnieniu, a taka sytuacja wystąpiła w przedmiotowej sprawie, to mamy do czynienia z przekroczeniem kompetencji, a więc z istotnym naruszeniem prawa, co w konsekwencji musi skutkować stwierdzeniem nieważności aktu (wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 14 lipca 2011 r. sygn. akt II SA/Wr 230/11, wyrok WSA w Gliwicach z 3 lipca 2018 r., sygn. akt I SA/Gl 484/18, oba dostępne w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Organ nadzoru zwraca również uwagę na treść art. 15 ust. 2 ustawy, we fragmencie dotyczącym realizowania zadań z zakresu zabezpieczania przez strażaka ratownika OSP obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym (miejskim) planie ratowniczym (art. 3 pkt 7 ustawy). Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy ekwiwalent pieniężny nalicza się **za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy**. Tymczasem Rada Miejska w Suchowoli ustaliła w § 1 pkt 3 uchwały ekwiwalent pieniężny strażakowi ratownikowi OSP, który brał udział w działaniach polegających na zabezpieczaniu obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym planie ratowniczym, „za każdą rozpoczętą godzinę udziału”. Tak sformułowany przepis uchwały stanowi nieuprawnioną modyfikację przepisów ustawowych.

Oceniając powyższe naruszenia przepisów prawa należy stwierdzić, że zachodzi konieczność stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały w części.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Urszula Matusiewicz-Jasińska